

Koninklijke Nederlandse Algemene Schermbond

TOUCHE K.N.A.S.



FEBRUARI 1993 / NUMMER 1





KONINKLIJKE NEDERLANDSE ALGEMENE SCHERMBOND

Laatstelijk goedgekeurd bij Koninklijk Besluit
van 15 oktober 1975, no. 41

Opgericht 1 FEBRUARI 1908

Ingeschreven in het Verenigingsregister bij de Kamer van
Koophandel en Fabrieken te 's-Gravenhage onder nr. V
409378

Bondsbureau: Postbus 18690 - 2502 ER 's-Gravenhage
telefoon: 070 - 3 211 705 (bereikbaar maandag, woensdag en vrijdag van 9.00 - 15.00 uur)
Alle correspondentie te richten aan dit adres.

Kopij voor Touché naar redactieadres.

Sluitingsdatum kopij volgende Touché: 10 april 1993

Erevoorzitter : Mr. J.D. Schepers
Ereleden : drs. P. Kal
H. Kenter
E.H. Wolhuis

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter	: E.M.J. van de Flier 1185 AV Amstelveen	- Maarten Lutherweg 214 - telefoon 020 - 6455 552
Secretaris	: L. Helwes 6814 KV Arnhem	- Van Ruisdaelstraat 35 - telefoon 085 - 422 225
Penningmeester	: H.J. Reurslag 2719 GD Zoetermeer	- Agaat 139 - telefoon 079 - 617 742

De artikelen in dit blad worden gepubliceerd onder verantwoordelijkheid van de redactie en/of auteur. Publikatie betekent niet dat de K.N.A.S. de inhoud ervan onderschrijft.

De redactie houdt zich het recht voor zonder opgaaf van redenen ter publikatie aangeboden materiaal te weigeren dan wel gewijzigd te plaatsen.

© K.N.A.S. 1993. Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

TOUCHÉ!

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE
KONINKLIJKE NEDERLANDSE ALGEMENE SCHERMBOND

Verschijnt vijfmaal per jaar. Jaargang 28, nr. 1 - februari 1993
Redactie-adres: De Steenzager 1 - 5506 GE Veldhoven, tel. 040 - 542423

Van de redactie

Rob Goudvis

Nu de redactie uitgebreid is tot twee personen, is mijn werk er iets eenvoudiger op geworden. Immers nu is het mogelijk om overleg te plegen over de binnengekomen copy. U ziet dit niet, maar er komt weleens copy binnen, die niet geschikt is voor plaatsing. Volgens een opmerking op de binnenzijde van de omslag zijn wij gemachtigd om een artikel niet te plaatsen, zonder dat wij hiervoor een verklaring moeten afgeven. Toch zal daar waar mogelijk wel een verklaring worden gegeven. Immers om zonder reden een artikel te weigeren is iets dat stamt uit de vorige eeuw. Een modernere aanpak is om de indiener wel te vertellen, waarom iets naar onze mening niet geschikt is. Want dan kan de auteur zijn bijdrage aanpassen, zodat het wel geschikt wordt.

Nu moet u het bovenstaande niet afleiden, dat wij een discussie in Touché uit de weg gaan. Ik ben van mening, dat Touché een goed platvorm is om een levendige discussie te voeren over zaken die het schermen aangaat. Daarbij moet echter niet uit het oog verloren worden, dat het om zaken gaat. Een ruzie tussen twee of meerdere personen uitvechten in het bondsblad behoort niet geplaatst te worden. Dat een persoon zijn of haar mening geeft, en daarbij aangeeft, dat het niet eens te zijn met een ander is prima, zolang het onderwerp centraal staat. Zodra op de man wordt gespeeld is voor ons plaatsing niet aan de orde.

Wat betreft de bijdragen uit het veld bestaat bij ons het idee om te komen tot lokale 'correspondenten' in de afdelingen. Indien mogelijk moet er in elke afdeling een persoon zijn, die de zaken in de eigen afdeling van dichtbij volgt en daarover een bijdrage in Touché kan leveren. Het zou ons een groot genoegen zijn, als u iemand kent, die hiervoor geschikt is. Natuurlijk mag u ook uzelf aanmelden. In onderling overleg kan dan worden afgesproken hoe dit alles ingevuld wordt. Wij hebben wel een idee, maar wij staan open voor alle suggesties vanuit het veld. En mocht u interesse hebben, laat u niet afschrikken door uw kwaliteiten als auteur. Ook als u moeite heeft om een aantal zinnen op een fatsoenlijke manier achter elkaar te zetten, kan uw bijdrage toch nut hebben. De redactie kan er altijd wel iets leesbaars van maken. Waar het ons voornamelijk om gaat, is dat wij niet dicht bij de bron zitten en daardoor verschoond blijven van voldoende informatie. Wij komen sommige zaken helemaal niet te weten, omdat wij het reilen en zeilen van de afdelingen nauwelijks kennen. En een plaatselijk goed geïnformeerde kan dat juist wel.

Dus, klim in de pen of in de telefoon en meldt u aan als correspondent van Touché!

Mededelingen

Het toernooi om de Orion Cup zal natuurlijk gehouden worden in Zuid Holland. In de vorige Touché stond dat de lokatie Valkenburg N.H. zou zijn.

Als u geen Touché ontvangt (maar kunt u dit dan wel lezen?) is waarschijnlijk uw adres onjuist. Wilt u dan het juiste adres doorgeven aan uw secretaris, zodat hij of zij dat dan weer kan doorgeven aan de ledenadministratie.

Als een Touché retour komt, vanwege onjuiste adressering, wordt er geen nieuwe Touché meer naar datzelfde adres gezonden. Op deze manier hopen wij alle fouten uit de administratie te halen.

De voorjaarsvergadering van de KNAS zal worden gehouden op 25 juni 1993 om 19.00 uur.

De plaats staat nog niet vast, maar u kunt deze datum alvast reserveren!

IN MEMORIAM EDDY KUIJPERS

geb.: 14 oktober 1914

overl.: 13 oktober 1992

door Pernette Osinga

In de afgelopen zomer heb ik de heer Kuijpers regelmatig ontmoet op het terrein van de Haagse Cricket Club (H.C.C.). Wanneer je hem wilde spreken kon je het beste op het cricketveld gaan kijken, in de kantine of achter de bar, waar hij altijd behulpzaam was, of zittend op een stoeltje, genietend van het cricketspel.

Waarom ik nu een stukje over de heer Kuijpers schrijf is omdat ik tijdens de ontmoetingen bij H.C.C. veel verhalen van hem hoorde over de scherm sport in zijn tijd.

Het schermverleden en de resultaten van Eddy Kuijpers ken ik, uiteraard alleen uit verhalen van anderen en van hemzelf. Bescheidenheid zijnerzijds speelde echter een rol, alsmede enig geheugenverlies, zodat ik me wat dat betreft heb gewend tot de heer E.H. Wolhuis, die hem goed heeft gekend en ook tegen hem heeft geschermd. Hij zal aan het eind van dit verslag het een en ander vermelden omtrent de successen van de heer Kuijpers.

Een van de laatste keren dat ik hem heb gesproken bij H.C.C. vertelde hij me uitvoering over wedstrijden in bijv. Antwerpen en Noordwijk, de Bevrijdingsbeker en de nationale kampioenschappen. Opvallend was het, dat hij toen wel in details over het verloop van sommige van deze wedstrijden kon vertellen. Hij was boeiend causeur, waardoor je de beelden van het schermen van vroeger als het ware voor ogen kreeg. Eenmaal liet hij z'n arm en pols zien om te tonen waar hij geraakt was. De striemen (vage littekens) waren nog zichtbaar en hij was er trots op.

Door de interessante gesprekken met de heer Kuijpers is voor mij de geschiedenis van het schermen weer gaan leven en daar ben ik hem dankbaar voor. Dit is dan ook de reden van het in memoriam over een elegant en sportief schermer als Eddy Kuijpers is geweest.

Hij ruste in vrede.

Gaarne voldoe ik aan het verzoek van Pernette om het een en ander te vertellen over onze overleden schermvriend Eddy L. Kuijpers.

In de eerste plaats dient gezegd, dat hij een crack was. Grote successen in binnen- en buitenland. Deelnemer aan de Olympische Spelen te Londen in 1948. Diverse malen deelnemer aan wereldkampioenschappen en 7 x nationaal kampioen, nl. in 1947 en 1950 op sabel, 1949 en 1950 op floret en in 1949, 1951 en 1953 op degen.

Kuijpers beschikte over een zeer goede techniek en bewoog zich immer stijlvol en onberispelijk gekleed op de looper. Hij was een trouwe leerling van maître J.B.A. Abrahams en lid van de Haagse vereniging "Parade et Riposte".

Het was geen sinecure destijds om Nederlands kampioen te worden. De "top" op de diverse wapens was nl. erg breed. In zijn tijd had hij concurrentie op sabel van bijv. Henny ter Weer, Ton Montfoort, Geert Munnink, Wim v.d. Berg, Jan Zoet, Jacques Vandervoodt en niet te vergeten Frans Mosman Sr. die maar liefst totaal 14 kampioenschappen behaalde. Op floret waren het meestal dezelfde tegenstanders aangevuld met o.m. Wim Wagemans, Theo van Es en Jean Vandervoodt, die pure florettisten waren. Roel Hordijk, Frits van Kregten, Arie v.d. Hoeve, Jacques Dwinger, maar ook weer Mosman Sr. en Ter Weer waren z'n sterkste tegenstanders op degen. De sabelwedstrijd om de "Bevrijdingsbeker", een klassieker in de schermsport, heeft Kuijpers gewonnen in 1946 en in 1947. In 1945 (eerste plaats Mosman Sr.) en in 1948 en 1949 werd hij tweede.

Ook in de danssport was Eddy Kuijpers toonaangevend. Het was niet alleen zijn vak, maar z'n lust en z'n leven om op de dansvloer te prevaleren. Hij behaalde diverse nationale titels en internationale successen op het gebied van ballroomdancing en was in deze sector een internationaal zeer bekende persoonlijkheid. Hij is o.m. de dansleraar geweest van de prinsessen van Oranje.

Al met al hebben we in Eddy Kuijpers een groot sportman verloren, die naast zijn geliefde schermsport veelzijdig was in z'n belangstelling en inzet voor andere takken van sport.

E.H.W.

JEAN VANDERVOODT

verkoop van alle merken schermsportartikelen

VERKOOP en EXPEDITIE - Heemraadssingel 285
3023 BG Rotterdam
Tel.: 010 - 4120801/4765058

Fax: 010 - 4773048

GEOPEND

woensdag	19.00 - 21.00 uur
vrijdag	19.00 - 21.00 uur
zaterdag	09.30 - 13.00 uur
en volgens afspraak	

SECRETARIATEN

s.v. A.E.W.	G. van Nimwegen	Stadwijkstraat 17	2251 TD Voorschoten	071 - 616874
A.N.S.C.	Bondsbureau	Postbus 18690	2502 ER Den Haag	070 - 3211705
s.v. A.S.V.D.	J. Jansen	Breehorn 79	8223 CR Lelystad	03200 - 34391
s.v. Almere	Mw. L. Jansma	Alkmaargracht 107	1324 PM Almere	036 - 5333091
s.v. d' Artagnan	Secretariaat	Postbus 116	5900 AC Venlo	-
s.v. l' Assaillant	P.A.M. Elstak	Doormanstraat 11	4371 BH Koudekerke	01185 - 2335
s.v. Avivas	H. Evers	Marnixstraat 12	1813 VL Alkmaar	072 - 403632
s.v. Axionikos	H.G.R.M. Banser	Douve Weienstraat 21	6417 GH Heerlen	045 - 420343
s.v. Beau Geste	J.L. v.d. Elshout	Strijpenlaan 18	4847 AW Teteringen	076 - 713993
ASV v.d. Berg	Secretariaat	Postbus 259	1520 AG Wormerveer	075 - 287567
s.v. Bras de Fer	J.H.N. van Leth	Molenstraat 13	7941 AV Meppel	05220 - 52638
s.v. Cascogner	J. de Groot	Vrieswijk 18	1852 VA Heiloo	072 - 338299
s.v. Contre Temps	Mw. M. Geels	2e Weteringdwarsstr.9-II	1017 SR Amsterdam	020 - 6278221
s.v. Courage	J.C.M. Teulings	De Naaldemaker 12	5506 CD Veldhoven	040 - 536981
HSV Cyrano	G. van Oijen	Biggekruid 34	1273 XC Huizen	02152 - 50659
s.v. Deropement	J.G.F Boudri	Brahmsstraat 19a	7204 NP Zutphen	05750 - 29654
s.v. Desperado	R.W. v.d. Veen	Gymnasiumstraat 17	9401 HB Assen	05920 - 14705
Deventer Schermvereniging	F.T.M. Smulders	Gildenburg 806	7423 ZL Deventer	05700 - 53846
GSSV Donar 1881	F. de Jong	Postbus 1049	9701 BR Groningen	-
RSV E.M.M.	Mw. M. van Kranenburg	Olmendaal 41	3075 KP Rotterdam	010 - 4325652
s.v. El Cid	Mw. I.S.A. de Vries	de Olmen 49	6903 BM Zevenaar	08360 - 31250
s.v. Elan	Mw. M. Stassar	Kapelaan Sarsstraat 39	6043 CG Roermond	04750 - 32448
s.v. Entre Nous	Mw. H.Th.P.M. Waucomont	Emmastraat 66	6101 HE Echt	04754 - 85984
TSSV Excalibur	Secretariaat	Academielaan 5	5037 ET Tilburg	-
s.v. Les Faucons	Mw. C. Valk-v. Deventer	Slinge 528	3086 EV Rotterdam	010 - 4100918
DSV Gascogne	Secretariaat	Postbus 217	7500 AE Enschede	-
s.v. Zaal Hazes	Mw. M.D.G. Noto-Peek	Dunklersstraat 21	2033 RN Haarlem	023 - 336769
s.v. Heerenleed	H. Smit	Jozef Israelsstraat 65	9718 GE Groningen	050 - 189014
s.v. Zaal Heerooms	Mw. J.C. Heerooms-Verburgt	Boterbloem 28	1441 TW Purmerend	02990 - 33383
s.v. Hoorn	E. van Baren	Smaragd 68	1625 RJ Zwaag	02290 - 30286
s.v. Iron Shell	J.P. ter Brugge	Zuidbuurt 89	3132 KA Vlaardingen	010 - 4603612
s.v. Joska Makk	R.W. van Maaren	Brinkzicht 3	3743 EX Baarn	02154 - 24188
s.v. K.L.M.	H.J. Kenter	Bieslook 9	1422 RM Uithoorn	02975 - 66865
K.O.O.S.	G.B.W. Klootwijk	De Meidoorn 23	6942 TC Didam	08362 - 23746
K.O.S.	A.W. v.d. Grinten	Beetzlaan 77	3762 CB Soest	02155 - 24803

s.v. Zaal Kardolus L.U.S.V.	Mw. G.G. Kardolus-Rolving	Speulderbos 13-15	2716 JW Zoetermeer	079 - 212122
s.v. La Prime	Mw. A. Roymans	Hofke 7	6281 NB Mechelen	04455 - 1622
s.v. M.V.O.	Secretariaat	Postbus 520	6700 AM Wageningen	-
s.v. Masque de Fer	H.G.C.M. Crooijmans	3e Poellaan 69	2161 DL Lisse	02522 - 12187
s.v. O.K.K.	A.J. de Jong	Promenade 150	2711 AT Zoetermeer	079 - 427073
VSA van Oeveren	H. Biever	Ridder van Catsweg 699	2804 RR Gouda	01820 - 30883
s.v. P.S.V.	Mw. A. Hazenberg	G.Flinckstraat 219 II	1073 BW Amsterdam	020 - 6715607
s.v. Pallas	Mw. A. Husken	Kampakker 24	5625 VG Eindhoven	040 - 420228
s.v. Pallos	Mw. M-C Poos	Kapelmeesterlaan 367	5049 NC Tilburg	013 - 561137
s.v. Prometheus	Secretariaat	Postbus 85372	3508 AJ Utrecht	-
s.v. Putten	Mw. I. Oudijk	Mimosadreef 14	2631 HZ Nootdorp	01731 - 8527
s.v. Rana	Mw. H. Kruithof-Luitjens	Wijenburgh 6	3881 ZC Putten	03418 - 56202
TSV Rapier	B.S. Mooren	Gebr. Conijnstraat 62	1444 HP Purmerend	02990 - 36843
s.v. La Rapiere	G.V. van Heerde	Lijndonk 60	4907 XE Oosterhout	01620 - 36843
s.v. Scaramouche	A.C.S. Slijpen	De Lange Akker 340	6291 VT Vaals	04454 - 65572
Fed. s.v. Schermkring Friesland	Secretariaat	Koppelstraat 20	6832 EP Arnhem	-
s.v. St. Michael	Mw. M.A.S. van Wagtendonk	Regenboog 14	8446 EL Heerenveen	05130 - 21348
s.v. Surtout	Secretariaat	Postbus 85460	2508 CD 's-Gravenha	-
s.v. Te Werve	W.E. Nauta	de Violieren 207	7329 DV Apeldoorn	055 - 415507
s.v. Ter Apel	A.J. Aalbers	Anna van Hensbeeksingel 67	2803 LR Gouda	01820 - 70413
s.v. Ter Weer	Mw. T. Smit-Gusdorf	Postbus 53	9560 AB Ter Apel	05995 - 1326
s.v. Trefpunt	R. van Tol	Mendelstraat 56	1431 KM Aalsmeer	02977 - 26591
s.v. De Troubadours	Mw. P. Russell-Knott	Vrouwe Lidewijsingel 7	3155 VV Maasland	01899 - 14959
A.R.S.S.V. Tyr	R.V.L. Goudvis	de Steenzager 1	5506 GE Veldhoven	040 - 542423
s.v. U.S.	Secretariaat	Burg. Oudlaan 50	3062 PA Rotterdam	-
s.v. U.S.V.	C.P. Boon	Meeuwenlaan 4	1971 KP IJmuiden	02550 - 14805
s.v. Valiant	M.M. Rancuret	De Mey van Streefkerkstraat 20	2313 JN Leiden	071 - 130852
s.v. Zaal Verwijlen	A. v.d. Ham	Pieter Steijnstraat 85	8022 TC Zwolle	038 - 543992
s.v. des Villiers	Mw. J.A.C. Wittenberg	Gemertstraat 40	5345 HE Oss	04120 - 41304
s.v. Zaal Visser	Mw. M.P. Manche-van Eck	Minister Lelylaan 88	2285 HK Rijswijk	070 - 3940325
s.v. Voorne Putten	G. Visser	Jaagpad 15	1059 BN Amsterdam	-
s.v. de Vrijbuiters	Mw. R.W. Gardeitchik-Vollenhouw	Moerbeistraat 40	3235 EH Rockanje	01814 - 1992
Schermak. Wezowski	Mw. T.M.G. Gelauff-Karsten	Bremlaan 6	2803 BV Gouda	01820 - 36334
MSV Zeemacht	J. Wezowski	Frans Beckerstraat 56	B-2600 Berchem	3 - 2305097
	Mw. M. Scheer	Volkerakstraat 296	1784 HK Den Helder	02230 - 37189

Bavo-schermen: vooral zaak van het onderwijs!

Cees Klaassen

Methodische benaderingen

Dikwijls denkt men in de traditionele methodiek opvatting dat het methodisch/didactisch gezien niet zoveel uitmaakt of je in een sportvereniging lesgeeft of voor een schoolklas staat. Overigens is het sabelschermen traditioneel (maar ook de problematiek van het ledenverloop en de recreatieschermers) binnen de schermsport altijd een ondergeschoven kindje geweest, waardoor er in methodisch opzicht vrij weinig ontwikkeld is; men was en is in de meeste gevallen vooral geïnteresseerd in het wedstrijd- en topsport-schermen op de wapens degen en floret. Bovendien heeft men, op enkele uitzonderingen na, niet zoveel ervaring met eerste introducties in het sabelschermen, aangezien men traditioneel de nieuwkomers meestal introduceert op het moeilijkste wapen: de floret.

In navolging van verschillende andere (grote) sportbonden denk ik dat in dat opzicht de schermsport juist een hoop kan leren van de inzichten die de laatste jaren op methodisch/didactisch gebied zijn ontwikkeld in het bewegingsonderwijs. Het is bekend dat Nederland met o.m. Duitsland tot één van de landen behoort die op het gebied van de lichamelijke opvoeding en sportmethodiek internationaal ver vooruit lopen. Het is alleen jammer voor de sport dat niet iedereen daarvan gebruik wenst te maken.

Alhoewel ik van horen zeggen weet dat er ook in Nederland enkele schermeren zijn die de traditionele schermsportmethodiek in absolute zin de rug hebben toegekeerd en met een andere methodiekenbenadering trachten schermers beter te leren schermen, heb ik de indruk dat het merendeel der schermeren zich nog conformeert met de meer traditionele methodiek die naast de tot nu toe bekende voordelen toch ook zijn beperkingen kent.

De "motor-approach"

De "motor-approach" is een klassieke methodische benadering waarin het menselijk lichaam wordt opgevat als een instrument. Dit instrumentele lichaam is principieel isoleerbaar van zijn omgeving. In deze bewegingsvisie analy-

seert men bewegen van de mens als lichaamsbewegingen. Deze invalshoek heeft zich in de loop van de jaren ontwikkeld tot een vergaande interesse in de ideaal-typische uitvoering van technieken die ontleend worden aan de bekende (top- en wedstrijd)sportcultuur. Dat een beweging in principe onafhankelijk van de omgeving is uit zich in de opvatting dat het b.v. niets uitmaakt of je met een basketbal dribbelt tijdens een basketbalwedstrijd, op een veldje in de buurt of in een drukke winkelstraat.

Vanuit deze visie wordt de doelstelling van het schermonderwijs beperkt tot het inleiden van de leden in technieken, tactieken en regels van de dominante (wedstrijd)sport. Aanhangers van deze visie pogen zich uitdrukkelijk te onttrekken uit de verbondenheid van lichaam en geest; deze relatie wordt achteraf, bij de partij (weer) toegevoegd. Men gaat uit van de vooronderstelling dat je leert schermen door eerst delen van het schermspel te oefenen, dus buiten de context van het schermspel.

De "action-approach"

De "action-approach" is gebaseerd op een relationeel (handelingstheoretisch) referentiekader. Binnen deze visie ervaart de mens zich niet als een dualistisch wezen, maar als onlosmakelijk verbonden met de wereld; lichaam en geest zijn onlosmakelijk met elkaar vergroeid. De omgeving is niet neutraal, menonafhankelijk, maar heeft betekenis voor mensen. Dat uit zich in handelingen, zoals schrijven, spreken, denken, bewegen, schermen, etc. Binnen deze visie liggen geen vastliggende technieken en eindvormen verscholen die mensen zich eigen dienen te maken. Voetbal b.v. kan uitmonden in elf tegen elf spelers, maar net zo goed in vier tegen vier. Als de spanning tussen het in balbezit blijven ten opzichte van het in balbezit komen betekenisvol is voor de spelers binnen de voetbalsituatie, dan beheersen de deelnemers voetbalhandelingen en andersoortige handelingen om te kunnen voetballen (zie ook "Zeister-visie"-KNVB).

Bovendien worden technieken doorgaans niet



action-approach: niet vrijblijvend, maar via een andere methode

op zichzelf geëfend, maar in een bewegingssituatie waarin de techniek betekenis krijgt. Bij voetballen b.v. gaat het niet om het met de bal aan de voet passeren van een aantal op rij geplaatste pionnen, maar om het leren passeren van een tegenstander die meer of minder ruimte geeft om gepasseerd te worden. Bij schermen b.v. gaat het niet om het raken van een aan de muur opgehangen stootkussen, maar om het raken van een tegenspeler die meer of minder ruimte geeft om geraakt te worden. Met andere woorden: de structuur van de partijsituatie dient in de opeenvolgende schermersituaties voor de deelnemers steeds herkenbaar te zijn; ofwel schermen leren door te schermen.

Samenhang van de twee benaderingen

Het gemaakte onderscheid tussen deze twee benaderingen kan de suggestie oproepen dat deze elkaar uitsluiten. Dit is echter niet het geval en geenszins de bedoeling. Beide visies hebben betrekking op één werkelijkheid en verschillen niet absoluut, maar veeleer relatief van elkaar. Als we deze notie toepassen op het schermen komen we tot het volgende.

Een leerling bewegingen leren is alleen zinvol als deze daarna hun inbedding krijgen in een zinvol verband.

Enkele voorbeelden ter verduidelijking. Een leerling een samengestelde aanval op sabel aanleren is alleen zinvol als deze aanval tevens en daaropvolgend wordt toegepast in de structuur

van een partijsituatie, dat wil zeggen zodanig schijnen dat een parade wordt opgeroepen, deze ontwijken en vervolgens het vrijgekomen trefvlak raken, terwijl de ander dit juist wil voorkomen en wil overnemen. Het geïsoleerd oefenen van de samengestelde aanval tot een uiterste perfectie acht ik zinloos (in de dubbele betekenis van het woord).

Een ander voorbeeld. Een leerling de flèche 'droog' aanleren door hem deze te laten uitvoeren op bijvoorbeeld een stilstaande mattenwagen of een opgehouden handschoen in de verwachting dat deze dan wel zal lukken in een partij, kan op zich zinvol zijn. De leerling krijgt wellicht enig idee over moment van arm strekken, afzet, landing en het voorwaartse passeren.

Zinvoller acht ik het indien de leerling de flèche maakt op een medeleerling die probeert achterwaarts te ontwijken en na de landing van de aanvaller wil gaan overnemen. De flèche immers is een verplaatsingswijze waarvan het moment en de wijze waarop je hem moet maken afhankelijk is van de wijze waarop de tegenspeler probeert het raken te voorkomen en over te nemen.

Concluderend kan worden vastgesteld dat beide benaderingen elkaar aanvullen en samenhangen. Wel kan gesteld worden dat de "motor-approach" meer zijn verwijzingen heeft naar het leren van bewegingen in de voorwaardelijke sfeer. Dit kan zich soms voordoen in het schermen. Bijvoorbeeld als er voor het eerst een nieuwe of an-

dere aanval/verdediging moet worden aangeleerd of als er iets steeds mislukt m.b.t. het verplaatsen of hanteren. Echter, veel bewegingen kan men aan leerlingen leren door de (spel)situaties te vereenvoudigen in plaats van de beweging te isoleren. Voorwaarde is dat de ander moet kunnen overnemen. U begrijpt dat ik een voorstander ben om de methodisch/didactische opbouw van het schermonderwijs te ordenen op uitgangspunten van de "action-approach". Belangrijkste motief is dat mensen eerder en beter partijschermen, dat eigenlijk ook het aantrekkelijke van het schermen vinden en daardoor waarschijnlijk eerder geneigd zijn lid te blijven. Bovendien kun je bij technische verhinderingen alsnog een beroep doen op principes uit de "motor-approach", maar dan heb je daar de betere schermers in het begin in ieder geval niet mee lastig gevallen (de meeste getalenteerde leerlingen gaan technisch vanzelf goed schermen als een (partij-)situatie maar zinnig is ontworpen).

En de wedstrijd- en topsport dan?

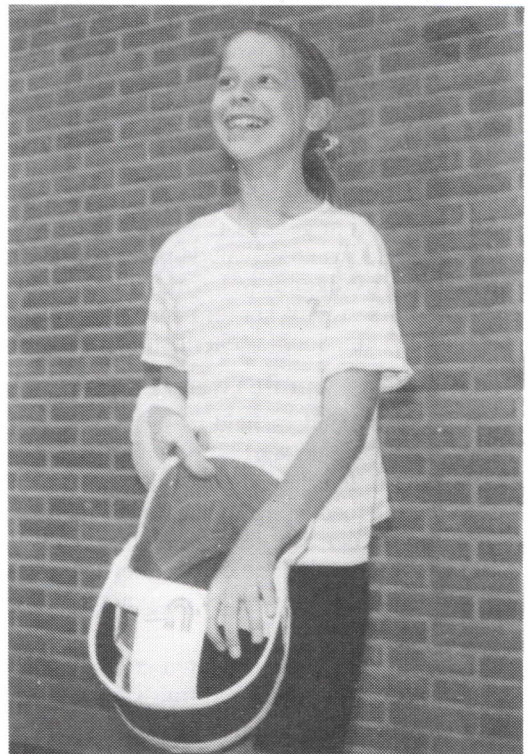
Er heerst in dit land vaak het misverstand dat methodieken vanuit een meer handelingstheoretisch opvatting alleen zouden werken in b.v. het onderwijs, bij beginners en recreanten. Het tegendeel blijkt waar te zijn. Met name in de Italiaanse (top)schermsport (en die draait toch aardig mee in vergelijking met de Nederlandse) maakt men zeer veel gebruik van partijsituaties (beide kanten vrij initiatief) waarin o.m. bepaalde aanvals- en verdedigingsstrategieën moeten worden uitgelokt; ook het binnen de bokssport bekende 'sparren' wordt steeds vaker door buitenlandse en binnenlandse schermers (maar ook binnen de andere takken van één tegen één sporten) toegepast i.p.v. eindeloos te blijven oefenen op delen van een (voorgescreven) beweging, zoals dat in Nederland nogal eens voorkomt.

Het blijkt al gauw dat schermers die veel en zelfstandig 'sparren' (in de training veel partijschermen) eerder en zelf tot een oplossing komen in een moeilijke partij dan zij die te afhankelijk zijn van de coach.

De wijze waarop de individuele les wordt ingevuld lijkt in dat opzicht van invloed te zijn op de mate waarin schermers afhankelijk zijn geworden van de leraar. Het kenmerkt zich dat ze in belangrijke partijen wel of niet het vertrouwen en vermogen hebben om zelf een oplossing te

vinden. Vanuit de "action-approach" zou de individuele les het karakter krijgen van een betrekkelijke 'open-situatie' in de structuur van een partij, waarin de schermer moet leren dat je op bepaalde acties typische tegenacties kunt verwachten, waarmee je rekening moet houden zodat je 'onderweg' (dus tijdens een actie) nog kan veranderen; juist ook als de te verwachten tegenactie uitblijft. De schermer moet in die opvatting juist leren omgaan met de verschillen die tussen de verschillende schermers bestaan. Dit i.p.v. het inslijpen van vaste patronen, zoals in de "motor-approach" vaak te doen gebruikelijk is. De beheerste "truc" kan heel lang werken, maar wordt op den duur op topnivo toch doorzichtig.

Bovendien leert de ervaring dat te nadrukkelijk onderwijs op de vorm (details/techniek) en vaste patronen, verhinderend kunnen werken bij de onderkenning van het hoofdprobleem, m.a.w. sporters zijn dan vaak meer gericht op de uitvoering van bewegingen dan op het creëren en



goede spelsituaties geven vanzelf de meest geschikte houding

voering van bewegingen dan op het creëren en onderkennen van kansen om te kunnen raken en/of over te nemen.

Het probleem is dat de vooronderstelde meerwaarde die aan (buiten de context geë oefende) techniek oefeningen wordt toegekend veelal sterk wordt overschat. Ook hoogleraar biomechanica Van Ingen Schenau (bewegingswetenschappen VU-Amsterdam), wijst in het artikel van de Volkskrant 24-10-'92 op deze misvatting, ik citeer:

"(...) Bewegen is niet simpel een optelsom van vrijheidsgraden. 't Is een geheel, dus moet je 't ook als geheel oefenen (...)"

De verwijzing naar een zinvolle context had er wat mij betreft expliciet aan toegevoegd mogen worden.

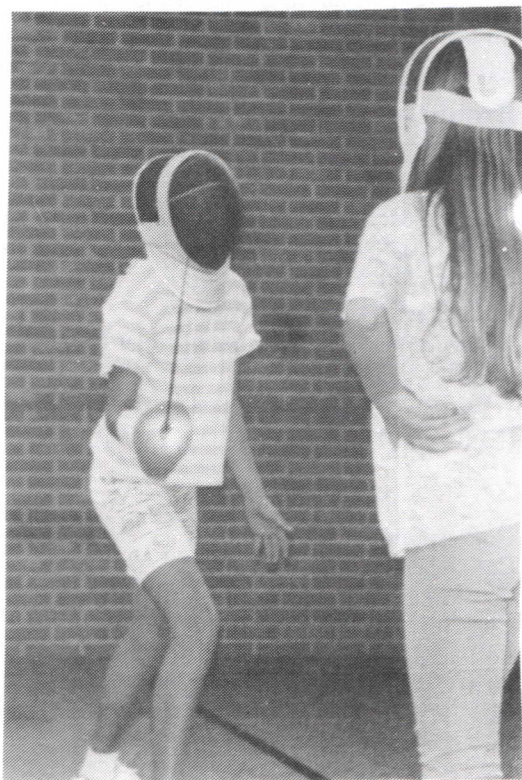
Drempels in de schermclub

In plaats van het samenstellen van lespakketten voor de bavo lijkt het mij verstandiger dat de SPSN '92 (en anderen die de scherm sport willen

stimuleren) vanuit een promotie gedachte juist prioriteit geeft aan het klantvriendelijker maken van de eigen sector: je hebt er ook niets aan als een geïnteresseerde scholier na korte tijd teleurgesteld afhaakt, omdat er in de club "niets meer aan is".

Vanwege de sterk toegenomen concurrentie van met name commerciële medesportaanbieders is het aan te bevelen de toegankelijkheidsdrempel voor de verschillende doelgroepen te verlagen. Juist in een tijd waarin voorschrijvende normen en waarden afnemen en minder gewaardeerd worden zouden de clubs zich meer moeten inspannen om hun interne verenigingsdemocratie te versterken. In die zin zou ik ook de "maître"-titel enigszins willen relativeren, omdat het vaak een grote afstand kan scheppen tussen de leraar en de deelnemers hetgeen meestal niet zo bevorderlijk is voor een optimale verenigings sfeer. Overigens suggereert de titel een hoge bekendheid, terwijl het een bevoegdheidsaanduiding is. Het lijkt mij beter dat de klant uitmaakt wat de bekendheid is van een leraar (ongeacht de mate van bevoegdheid) en niet de leraar zelf.

Het klantvriendelijker maken van een schermclub vraagt om kennis over de doelgroep(en). In verband met een optimale aansluiting van met name scholieren zal men allereerst voldoende kennis in huis moeten hebben om (vervolg-) introductielessen te kunnen verzorgen op sabel en/of desgewenst een ander wapen. Om de in treiders vervolgens te kunnen behouden zou men in navolging van andere sportbonden (voetbal, volleybal, zwemmen, turnen, hockey, tennis) een start kunnen maken met het ontwikkelen van een meer flexibele methodische benadering, waarbinnen meer ruimte is voor de verschillende wensen en mogelijkheden van de verschillende deelnemers(groepen). Dit zou wel eens kunnen betekenen dat er veel minder zou moeten worden voorgeschreven door de leraar/trainer als het gaat over op welk wapen en op welke wijze iemand moet deelnemen. Laat ik het zo zeggen: als iemand alleen partijen wil schermen op recreatief nivo (zonder 'warming-up'), ook al is hij/zij beregoed, dient dat gewaardeerd te worden en als iemand zich de naad uit de broek wil trainen met allemaal deel oefeningen, ook al heeft hij/zij geen bijzonder hoog speelnivo, dient dat ook gewaardeerd te worden.



schermplezier in de bavo: op naar de club

Gelet op het ledenverloop en de landelijke trend lijkt het verstandig meer aandacht te schenken aan het stimuleren van de recreatieve sportbeoefening. Het oude piramide model (top-, wedstrijd- en recreatiesport), alsmede de vooronderstelling dat topsport stimulerend zou werken op de breedtesport, is reeds lang verlaten en heeft plaatsgemaakt voor zelfstandige wijzen van sportbeoefening, zoals recreatiesport, avontuursport, cosmetische sport, mediasport, wedstrijdsport etc. die ieder hun eigen plek hebben verworven. Indien de belangen van alle (maar met name de recreatie-)leden voldoende behartigd worden door bijvoorbeeld de inbreng van de leden te waarderen, dan kan dit de betrokkenheid bij de club sterk vergroten hetgeen meestal een positieve invloed heeft op de uitstraling van een vereniging.

Conformeren of innoveren

In een tijd waarin de samenleving qua vraag en aanbod, maar ook zoals ik reeds eerder opmerkte in de waardering van normen en waarden snel verandert, moet je je in mijn opvatting juist niet éézijdig conformeren aan (bestaande) methodieken die ontworpen en van toepassing waren in een andere tijd. Ik ken geen bedrijf dat door het bestaande op te poetsen meer groei en winst maakte; meestal lag juist een andere benadering van het produkt ten grondslag aan de groei en winst.

Het schermprodukt komt juist tot stand in de sportzaal tussen de leraar en de leerlingen. Structuren veranderen daar op zich weinig aan; het gaat meer over de inhoudelijkheid van de dienstverlening.

Edoch als u tevreden bent met de eigen situatie: genoeg (tevreden) leden en de prestaties zijn naar wens, moet u vooral niet veranderen; als het goed gaat dan werkt het kennelijk zo bij u. Echter indien u twijfelt, dan kan het geen kwaad het schermen eens vanuit een andere invalshoek te benaderen.

Het wordt de Hogescholen en Universiteiten al jaren door praktijkmensen verweten dat ze in ivoren torens leven en te theoretisch zijn ingesteld, andersom wordt de sportpraktijk vaak be-

schuldigd van starheid, éézijdigheid en vooral eigenwijsheid. Nederland is in Europa zo ongeveer het enige land waar de sport en het hoger (sport)onderwijs zich niet of nauwelijks door elkaar laten ondersteunen of beïnvloeden.

Beschouwt u deze bijdrage als een poging om de muren tussen sportpraktijk en sportonderwijs af te breken. Het doet er niet toe wie er gelijk heeft. Het gaat er meer om of er voordeel gehaald kan worden uit de verschillende opvattingen, opdat er meer mensen gaan en blijven schermen, en voor zij die dat wensen, beter gaan schermen.

Dat het sabelschermen als keuzeonderdeel in de bavo is opgenomen zou naar mijn mening juist aanleiding moeten zijn (voor zowel het onderwijs als de sport) om in methodisch/didactisch opzicht te gaan vernieuwen, opdat het voor de docent L.O. en zijn leerlingen, maar ook voor andere doelgroepen niet bij een papieren keuze blijft.

Ik ben in beide methodische benaderingen opgeleid; volgens mij liggen hier kansen.

En bedenkt: niets is zo praktisch als een goede theorie.

Bronnen:

drs H. Bax/drs. L. Sietsma: Bewegingsonderwijs in de basisvorming, dec. '91.

C. Klaassen: Sabelschermen in de basisvorming van het voortgezet onderwijs (interne Calo-notitie-sept. '92)

J. Walraven: Schermen in de basisvorming/Bondstrainerscollectief Nieuws (Touché '92: nr. 4)

J. Walraven: Schermen in de basisvorming (Lich. Opv. '92: nr. 5, 6, 11, 12, 13, 14)

Correspondentieadres:

Cees Klaassen
docent schermen Calo,
Chr. Hogeschool Windesheim
Postbus 10090
8000 GB Zwolle (tel: 038-699350)

Parade-Riposte

Johan Walraven

reactie op 'vooral een zaak van het onderwijs' j.l. Touché

Tsja KNAS-leden, wellicht waren spontaan omhoog borrelende openingen als 'legitieme initiatieven neergesabeld' of 'zinvolle samenwerking over de kling gejaagd meer van toepassing geweest na lezing van het artikel van CALO docent C. Klaassen; maar ja ... dat brengt natuurlijk verder niets!!

Ware het nu inderdaad zo geweest dat de auteur zich had beperkt tot het bieden van enige duidelijkheid in verschillende methodische opvattingen binnen het vakgebied van de Lichamelijke Opvoeding dan had dit wellicht bijgedragen tot een promotioneel 'horizont verbredend' artikel. Helaas is dit m.i. niet het geval door de vele nevenzaken die hierbij besproken worden die behalve voor de scherm sport- en/of bew. onderwijs (doc. Lich.Opv.) 'insiders' als weinig relevante informatie verstrekking bestempeld kan worden. Het heeft m.i. ook weinig zin om een artikelenreeks uit een vakblad voor docenten werkzaam in de Lichamelijke Opvoeding te gaan bekritisieren in het Bondsblad van de KNAS.

Dat ontslaat mij echter niet van de noodzaak hier en daar wat repliek te geven op de kritiek uit het bovenvermelde artikel.

Ondergetekende heeft uit hoofde van diverse bondsfuncties regelmatig op individuele titel of in gezamenlijkheid met andere leraren/instanties 'advies' uitgebracht aan het Bondsbestuur. Naast mij heeft de KNAS natuurlijk ook van diverse andere scherm leraren uit Nederland plannen/ideeën en/of adviezen toegezonden gekregen. Het Bondsbestuur en de KNAS kunnen zich m.i. gelukkig prijzen met deze veelal belangeloze advisering vanuit de sporttechnisch-kader geledingen. Indien zo iets door externe deskundigen moet worden vervaardigd kost dat handenvol geld en dat hebben we niet zoals u op menige ALV hebt kunnen vernemen. Wat de KNAS met dit soort plannen doet is haar verantwoording maar in de praktijk blijkt er mede om financiële redenen weinig tot niets gerealiseerd te (kunnen) worden. Ik doel bij plannen op: het scherm depotstelsel van T. Hazes, het

diploma-systeem van J.v.d. Werf, Stappenplan F. Posthuma, Div. adviezen Bondstrainerscollectief ... etc. etc. Sommige van u hebben daar wellicht nog nooit van gehoord omdat het 'in de la is blijven liggen' of hebben er geen kennis van genomen omdat het niet bekend was dat dit was toegezonden.

- Omtrent de 'BAVO': de invoering van de wet op de Basisvorming die bedoeld is voor de scholieren na de Basisschool, dus het voortgezet onderwijs, heb ik u in een voorafgaande bondsbladeditie geïnformeerd. En ik zou daar nog op terugkomen.

- 'Plotsklaps' verschijnt nu de Hr. Claassen tijdens de A.L.V. op het toneel en krijgen de aanwezigen zijn persoonlijke visie op het sabelschermen binnen de Basisvorming voorgeschoteld. Op zich is er niets op tegen dat dit geschiedt maar het verhaal werd helaas niet met onderzoeksgegevens onderbouwd en/of naar de praktijk toe geconcretiseerd. Hierbij werden overigens diverse uitspraken en beweringen gedaan die onmogelijk ontsproten kunnen zijn vanuit de praktijk van de Lichamelijke Opvoeding en/of de schermzaal-/vereniging. Het feit dat Heer Claassen geen docent Lich. Opv. in het Voortgezet Onderw. of praktiserend scherm leraar (maître) binnen de KNAS is vormde kennelijk geen beletsel voor het houden van deze presentatie. Hetgeen overigens onverlet laat dat de presentatie op zich goed verzorgd was en zijn visie op een consistente wijze werd doorgevoerd.

- Bijzonder interessant is daarbij de visie van meneer Claassen omtrent de trainingsmethodes in het buitenland m.n. de Italiaanse School. Had deze auteur zich beter laten informeren dan was hij beslist tot andere uitspraken gekomen ... helaas!! Voorzover ik het kan beoordelen is bedoelde auteur overigens nog nooit betrappt op het deelnemen aan/bezoeken van een nascholingscursus of (internationale) scherm lerarenstage maar goed ...: 'van horen zeggen' of via literatuurstudie kan men ook informatie verwerven.

- Enige dagen later ontvangt men de Touché waarin een reactie van Heer Claassen op een door mij gepubliceerd gedeelte van een lessenreeks omtrent het Sabelschermen in de Basisvorming. Zijn uitspraken en suggesties lijken mij wat prematuur en misplaatst maar e.e.a. wordt daarmee wel in de ruimte gezet. Behalve dat de heer Claassen er blijk van geeft deze artikelenreeks niet goed te hebben bestudeerd moet ik helaas ook constateren dat zijn produkt geringe constructieve draagkracht heeft en gebaseerd lijkt te zijn op de overtuiging van het eigen en enig juiste gelijk zonder ruimte te laten aan andere visies/opvattingen.

- Hierop in te gaan via Bondsorgaan of anderszins lijkt me een heilloze zaak en principieel onjuist, derhalve distantieer ik mij van een reactie op de diverse suggestieve uitspraken en verdachtmakingen in zijn artikel. Persoonlijk vind ik zo'n publikatie in het Bondsorgaan een kwalijke en smakeloze zaak en niet sierend voor de auteur.

Het spijt mij bijzonder dat een collega n.b. docent aan een Acad.Lich.Opv. zich op een zodanige wijze profileert in een vakblad voor Doc./Lich.Ov. en daarna ook nog in het Bondsblad van de KNAS. Waarom niet even telefonisch geïnformeerd of een briefje met verzoek tot informatie-verstrekking geschreven??

Deze werkwijze lijkt me geen zinvolle promotionele bijdrage te leveren aan de presentatie van het Sabelschermen binnen de Basisvorming.

Reactie op overige punten:

- m.i. speelt het onderwijs, en dus ook het vakgebied van de lichamelijke opvoeding, zich niet af op een ideëel eiland dat los staat van maatschappelijke invloeden als o.a. de georganiseerde sport, het bedrijfsleven en tal van politieke en economische ontwikkelingen. Sterker nog je hebt hier ter dege rekening mee te houden en waar mogelijk mee samen te werken.

Wellicht ter illustratie hiervan interessant u te verwijzen naar alle bestuurlijke en maatschappelijke gewaardeerde functies binnen de ('on')georganiseerde sport die tal van doc. Lich.Opv. door en/of naast hun werkkring uit-

oefenen ten bate van de sport en het vakgebied van de lichamelijke opvoeding.

- De ALO's zijn m.i. verheugd met de betrokkenheid van haar docenten bij het zelfstandig en/of in samenspraak met organisaties als de KVLO, SLO. etc. ontwikkelen en publiceren van deelschoolwerkplannen/artikelen voor het vakgebied. Naar alle bescheidenheid zij vermeld dat hier veel tijd en inzet voor vereist is en dat niet een financiële onkostenvergoeding maar de realisatie van een bruikbaar produkt voorop staat. Dat het dan niet onder de kop S.L.O. uitgaven of de Werkgroep Bewegingsonderwijs wordt gepubliceerd (lees o.a. C. Klaassen) doet m.i. geen afbreuk aan de integriteit van het produkt of de auteur; bovendien hebben wij geen alleenrecht op het verzorgen van publikaties aangaande de 'Bavo'. Bovenvermelde instanties werken overigens niet pro deo en hebben belang in de afname van hun produkt door de door hen benaderde doelgroep.

- De uitspraken omtrent het niveau van collega's in de schermsport, het ledenverloop, drempels binnen de sportvereniging, de (inter)nationale schermsport trainingsmethoden en wat dies meer zij missen m.i. iedere grond van onderbouwing en komen wat ongenueanceerd over als men in ogenschouw neemt dat de auteur op geen enkele wijze werkzaam is (gewest) in de huidige georganiseerde schermsport op nationaal, laat staan internationaal niveau. Onderwijzer blijf bij de leest!! Als deze auteur werkelijk de ALO-belangen had willen behartigen en reeds jarenlang onderzoekingen deed binnen de georganiseerde sport en het onderwijs in de lich.opv. dan was het wellicht raadzaam geweest de andere collega's hierover te informeren. I.p.v. nu achteraf te gaan polariseren, een beschuldigende vinger uit te steken en andere initiatieven op politieke gronden 'zwart te maken' middels quasi vak-inhoudelijke argumenten waar niemand echt wijzer van wordt, had Hr. Claassen zich beter rechtstreeks tot de betreffende personen kunnen wenden om "verspilling van energie te voorkomen".

- Overigens zal ik gaarne te zijner tijd een present-exemplaar van de Heer Klaassen's uitgave tegemoet zien om kennis te kunnen nemen van de door hem aangeboden vakinhoudelijke aanbevelingen. Pas dan lijkt me een gewogen re-

A-propos

Nederlandse Akademie van Schermleeraren

OPGERICHT OP 1 DECEMBER 1930

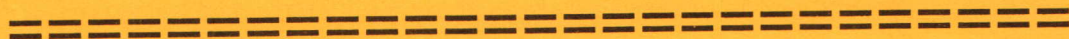


Nederlandse Akademie van Schermleraren

opgericht 1 december 1930

De Nederlandse Akademie van Schermleraren staat ingeschreven in het verenigingsregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken te 's-Gravenhage onder nummer V 410553

Het ontstaan en de ontwikkeling van het floretschermen in Frankrijk.



Tot het jaar 1635 komt de floret niet op de lijst van blanke wapens voor.

Omstreeks deze tijd verschijnt het boek van Jean Baptiste le Perche, getiteld "L'exercice des armes et le Maniement du fleuret."

Er was, zeker in die tijd, moed voor nodig om een nieuw en veel korter wapen te introduceren.

De lange Spaanse rapier, waarmee zowel gehouwen als gestoken werd, was alom populair in de meeste landen van Europa.

Alleen in Frankrijk was reeds enig streven merkbaar om vooral bij de oefeningen, lichtere en kortere wapens te gebruiken.

Het woord floret is afkomstig van "Fleur", daar de stootplaat van het gevest van de eerste floretten een bloemknopvorm had.

De oudere Italiaanse naam "Fiorete" doet eveneens denken aan "Fiori" (Bloemen).

Het Engelse woord "Foil" is afgeleid van het oude Franse woord "Fouler" en betekent Buigzaam.

De kling van de eerste floretten is nog erg zwaar, de doorsnede is ruitvormig en aan beide zijden scherp.

Hoewel met de floret de houwen niet meer worden onderwezen, behield men de klingvorm van het rapier, ten eerste omdat men dacht dat deze vorm het beste indringingsvermogen leverde en ten tweede om te beletten, dat de tegenstander het wapen met de ongewapende hand vast kon grijpen.

De stootplaat had de vorm van een kroon of een bloemknop, de greep was kort en recht en eindigde in een hoefvormige knop.

Toen enige tijd later ook in Italië de floret werd geïntroduceerd, was dit een nabootsing van het rapier, ook wat gevest betreft.

Zelfs heden ten dage is dit gevest bij de Italiaanse floret in enige mate behou-

den. Hieruit mag blijken dat de Franse school de floret meer beschouwde als oefenwapen. Men spreekt dan al spoedig van "Floretspel", terwijl de Italiaanse school de floret nog geruime tijd bleef beschouwen als vechtwapen, n.l. een licht rapier, dat onwrikbaar in de hand moet liggen om er des te harder mee te kunnen slaan en steken.

De invoering van de floret in Frankrijk bracht een gehele ommekeer in de methode van schermonderricht te weeg.

Was het streven bij het rapier alleen op uitwerking gebaseerd, bij de floret was het mogelijk zich meer "Spel" en "Genoegen" te verschaffen. Zo ontwikkelt zich meer en meer de "Schermkunst" en "Schermsport".

De vorm van het gevest laat alle mogelijke vrijheid aan het gebruik van pols en vingers en de bewegingen met het wapen. Dit is mede het gevolg van het veel mindere gewicht.

Voorts dient de floret alleen nog als steekwapen.

Le Perche laat in zijn boek tot uitdrukking komen, dat wanneer het oog gewend is om de snelle fijne bewegingen van het lichte wapen te volgen, men makkelijker de steken en houwen van het zware rapier ziet aankomen en zich aldus beter kan verdedigen. Een kapitale verandering is dat de parade en riposte van elkaar worden gescheiden. Tot dusverre weerde men een slag of steek door het toebrengen van een tegenslag of steek, tegenwoordig "Coup de Temps" genoemd.

De Italiaanse school heeft deze methode van pareren nog zeer lang gehouden. Ja, zelfs is er bij de moderne Italiaanse school op floret nog een en ander blijven hangen.

Het z.g. "arrêteren" van de parade geeft weer variatie in de riposte of tegenaanval, zegt Le Perche zeer terecht.

Het is vanaf het midden der 17e eeuw dat de Franse en Italiaanse methode meer en meer uit elkaar gaan lopen.

Le Perche onderwijst reeds de parades in Tierce en demi cercle of septime.

Professeur Besnard onderwijst in zijn boek, dat is uitgegeven in 1653, reeds alle acht parades, zoals wij die nu op floret kennen.

Weinigen zal het bekend zijn dat een zeer goed boek over 't hanteren van de lichte degen (Franse methode) is verschenen te Amsterdam in het jaar 1692 van de hand van Sieur de Liancourt met 14 fraaie gravures, uitgevoerd door de destijds zeer bekende tekenaar A. Perelle.

Zeer zeker mogen wij niet vergeten te noemen Philibert de la Tousche, schermmeester bij de privé-hofhouding van de Koningin en bij de Hertog van Orléans in het jaar 1670.

Deze Hertog organiseerde tal van Gala-Assauts, zowel aan het hof als in de provincie, waarbij de elite van het Franse volk aanwezig was en op vreedzame wijze de bekwaamheid in het hanteren der blanke wapens werd gedemonstreerd.

Een zeer fraaie gravure in zijn boek toont ons zulk een Gala-Assaut in 1671 te Versailles gehouden in tegenwoordigheid van Koning Lodewijk de XIV.

Grappig is het te lezen, dat Sieur de Liancourt aanbeveelt, dat de meester altijd met een zeer licht wapen les moet geven, zodat hij zijn arm door de vele lessen niet te veel belast.

De leerling daarentegen moet bij de oefeningen een zware, doch kortere floret hebben dan de meester.

Ten eerste wordt hij dan sneller wanneer hij bij de assauts een lichter wapen heeft.

Ten tweede moet hij op afstand blijven en altijd zijn aanvallen beter doorzet-

ten.

En ten laatste leert hij beter gedekt aanvallen, z.g. met ijzer nemen, zoals wij dat tegenwoordig noemen.

46 jaar heeft Liancourt leiding gegeven aan de Académie d'Armes te Parijs en in de analen van de Franse schermgeschiedenis was hij de meest populaire persoonlijkheid.

Gedurende de gehele regeringsperiode van Lodewijk de XIV heeft deze de schermkunst op allerlei wijzen buitengemeen geprotegeerd, zodat de Franse school weldra aan de spits stond van alle andere landen van Europa.

De schermmeester Labat (1700) gebruikt voor het eerst een floret, waarvan de kling een driehoek doorsnede heeft. Later gebruikt hij een kling met de zijden van de driehoek uitgehold, zoals onze bajonetten in 1900. Dit alles om de kling maar lichter te maken. Het zware gevest bleef echter nog.

Opmerkelijk is dat Labat nog parades onderwijst met de ongewapende hand, een principe dat reeds eerder veroordeeld was.

Schermmaskers werden nog niet gebruikt. Men vond, dat dit een fijn schermer in zijn bewegingen hinderde.

Zij bestonden wel destijds in enkele zalen, maar werden alleen door beginnelingen gebruikt.

Was men eenmaal meer geoefend, dan vond een schermer het beneden zijn waardigheid er een te dragen. (Welk een verschil met Nu !)

Modernere floretten met lange greep, rechte knop en brilvormige stootplaat, vindt men eerst in de gravures uit het boek van Danet, uitgegeven in 1766, waardoor het zware gevest dus komt te vervallen.

Het boek van Danet wijdt zich voornamelijk aan de techniek van rapiervechten en floretschermen. Hij beschrijft nauwkeurig de kringparades, de coupés en de degagé's.

Meer dan enig andere meester schenkt hij aandacht aan het beenwerk, b.v. passen gevolgd door een uitval en sprong achterwaarts op beide voeten. Deze laatste beweging uit te voeren in het geval dat de tegenstander het wapen wil vastgrijpen met de ongewapende hand. Voorts het krachtig strekken van de linkerhand naar omlaag en naar achteren bij de aanval, waardoor de linkerschouder wordt terug gebracht en aldus het trefvlak wordt verkleind.

Danet komt de Franse school al zeer nabij.

Uit deze tijd dateert ook het schermmasker van staaldraad, dat met koorden om het hoofd wordt vastgebonden. De uitvinder van dit masker is een tijdgenoot en tegenstander van Danet, een zekere meester de la Boëssière.

Na Danet komen tot de revolutie nog vele meesters van mindere kwaliteit.

De revolutie maakt voor lange tijd een einde aan de ontwikkeling van de schermkunst in Frankrijk. Wij lezen o.a. dat de Academie te Parijs wordt ontbonden.

Zelfs werd de President van de Academie, Augustus Rousseau in 1793 ter dood gebracht.

Bert v.d. Berg
Bureau N.A.S.
Postbus 259
1520 AG Wormerveer

actie op zijn plaats. De Touché of het vakblad van Doc. Lich. Opv. lijkt mij hiervoor niet de bestemde plaats.

- Uit hoofde van mijn voorzitterschap van de Nederlandse Academie van Schermleraren (N.A.S.) vind ik het triest te constateren dat een docent schermen aan een ALO (die n.b. namens de ALO's als ALO afgevaardigde zitting heeft in de commissie opleidingen van de Schermbond) zich met zijn analyses en aanbevelingen niet (eerder) tot de eigen vakorganisatie(s)/collega's heeft gewend. Bovendien wil ik mijn bezorgdheid uitspreken over de bij deze artikelen geplaatste fotoserie. Het is bijzonder onverstandig om ter illustratie afbeeldingen van schermende leerlingen te plaatsen en/of leerlingen met elkaar te laten schermen indien onvoldoende/geen beschermende kleding wordt gedragen. Zo'n 'regelaanpassing' is uit veiligheidsoverwegingen m.i. pertinent onjuist.
- Ter afsluiting betreur ik de keuze van mijn vakcollega uit Zwolle om een kennelijk aanwezig verschil van mening en/of zijn ongenoe-

gens t.a.v. ... op een dergelijke 'gekleurde wijze' in ons bondsblad te etaleren. Mijns inziens waren constructievere mogelijkheden aanwezig.

- In een ander artikel zal ik u gaarne uit de doeken doen hoe het staat met de activiteiten van de Stichting Promotie Schermsport Nederland, die als één van haar doelstellingen heeft het introduceren en begeleiden van het Sabelschermen in de Basisvorming.

Naschrift van de redactie

Gezien het belang van het 'Bavo project' is het goed dat er een discussie ontstaat hoe een en ander feitelijk vorm krijgt. Het is jammer dat, behoudens het artikel van J. Walraven, geen enkele reactie uit het veld is ontvangen. Het belang van dit onderwerp is zo groot dat iedereen in schermend Nederland zich de vraag zou kunnen stellen in hoeverre hij/zij zou kunnen bijdragen aan het welslagen van dit initiatief. Een inhoudelijke discussie, over de zakelijke, en niet over de persoonlijke aspecten kan hiertoe bijdragen.

WORKSHOP

Nederlandse Vereniging van Schermleraren organiseert op 13 maart a.s. een workshop.

De workshop heeft als thema "schermen als recreatiesport" volgens de Zwolse Academie methode. Het inhoudelijke deel wordt verzorgd door Cees Klaassen, docent schermen aan de CALO te Zwolle. De workshop wordt gehouden in het schermcentrum van de sv Scaramouche te Arnhem.

De bijeenkomst is toegankelijk voor leden van de N.V.S. en voor bestuursleden van de bij de KNAS aangesloten verenigingen die als taak werving en behoud van jeugdleden hebben.

Aanvang: 14.00 uur
Einde: 17.00 uur

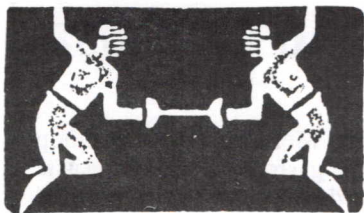
De algehele leiding berust bij de Technische Commissie van de N.V.S.

Nadere informatie kunt u verkrijgen bij het secretariaat van de NVS:
Promenade 150,
2711 AT Zoetermeer,
tel. 079-427073.

**'T IS PAS
ECHT
VAKANTIE
MET
OAD REIZEN**



Europese Kampioenschappen voor veteranen



Het is een unieke gelegenheid om de "oude gabbers" van weleer nog eens te ontmoeten en we hebben nog wat tijd om onze conditie op punt te stellen.

ASSOCIATION DES VETERANS BELGES
VERENIGING BELGISCHE VETERANEN

Tel. 03.321.9581

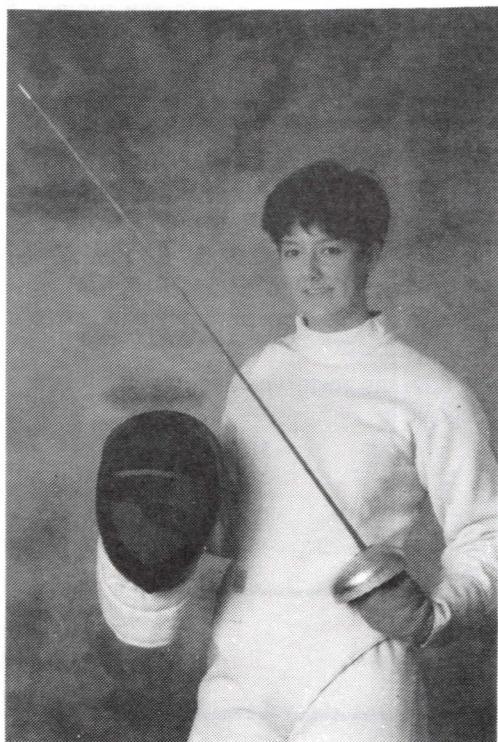
Fax. 03.321.4294

A. van Putlei 209

B-2100 Antwerpen

SASKIA HAMER

"Sportvrouw van het jaar 1992" in Bergen op Zoom



Jan van den Elshout

Deze eer van uitverkiezing viel Saskia ten deel tijdens het Sportgala op 15 januari in Bergen op Zoom

Saskia's prestaties waren o.a. het Nationaal jeugdkampioenschap degen te Arnhem, het Zuid-Nederlands kampioenschap te Breda en een mooie tweede plaats op het Internationaal degentoernooi te Antwerpen.

Haar verkiezing was uitzonderlijk omdat nog nooit in de verre regio een schermster of schermster is uitverkozen voor deze titel.

De avond zelf verliep gezellig en was stijlvol georganiseerd in de plaatselijke schouwburg De Maagd. Tijdens de ceremonie werd een promotiefilmpje over schermen getoond en na afloop werd zij natuurlijk geïnterviewd door de plaatselijke bladen, televisie en radio-omroep. Kortom, het was voor alle betrokkenen een leuke avond. Zowel Saskia, de vereniging Beau Geste als de schersport kwamen ruim in het voetlicht.

Een woord van dank is hier zeker op zijn plaats voor haar trainers, de Sportraad en haar onvermoeibare vader, voor deze promotie van de schersport, die we allen zo hard nodig hebben.

In memoriam Maestro Livio Di Rosa

13 september 1992 is op 80-jarige leeftijd Livio Di Rosa overleden aan een tumor. In zijn rijke schermcarrière heeft Di Rosa ook Nederland aangedaan te Zeist (prae-olympische stage in 1988).

Di Rosa, een unieke persoonlijkheid, ging z'n eigen weg. Geboren in 1912 te Livorno volgde Di Rosa zijn schermopleiding bij "de" Beppe Nadi (o.a. beroemd door zoons Nedo en Aldo, goed voor een aantal gouden medailles op de olympische spelen te 1912 en 1920). Broer Maulio Di Rosa was met 2 olympische en 5 wereldtitels (flore) succesvoller als Livio Di Rosa

zelf. Op sabel acteerde Di Rosa verdienstelijk in de nationale ploeg en won een aantal nationale titels.

In 1936 stopt Di Rosa met zelf schermen en gaat als "maestro" werken in Tsjechoslowakije (tot '49) en Egypte (Nat. trainer).

In 1962 begint in Mestre het succesverhaal van "de maestro". De meest succesvolle namen zijn Dal Zotto, Vaccaroni, Numa, Borella, Cipresa en Bortolozzi.

Met een eigen kijk op het schermen brak Di Rosa met de traditionele Italiaanse methode. Dit werd hem niet in dank afgenomen en zorgde tot zijn dood voor een geïsoleerde positie. Anders was het in het buitenland.

Circolo scherma Mestre had veel aanloop van buitenlandse gastschermers. Het laatste wapenfeit leverde Vaccaroni toen ze in het nationale team olympisch goud won te Barcelona.

Vaccaroni, als voorbeeld, heeft een aardige staat van dienst. Als 15-jarige wint ze zilver op de JWK. 17 jaar brons en 19 jaar goud. Als 17-jarige wint ze ook brons op de senioren WK, maar als 19-jarige wint ze in Rome voor het eerst een WK ('83). Dat jaar (1983) was een topjaar waarin ze ook de JWK-titel won.

In totaal waren de schermers goed voor 7

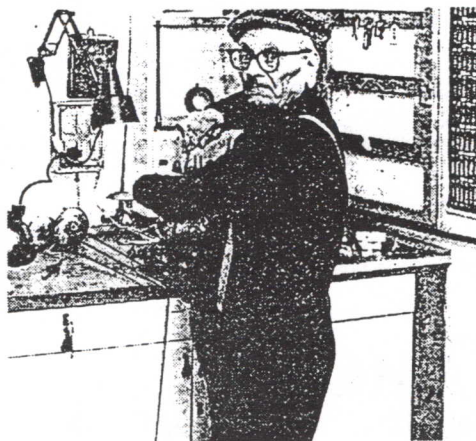
olympische, 12 wk, 6 jwk, 10 wereldcup, 2 europacups en nog een aantal titels, naast de 92 Italiaanse titels.

Di Rosa was naast een bijzonder begaafd leraar ook een vaderfiguur voor de jeugdige schermers/sters.

In het harnas gestorven is een groot leraar heengegaan.

Mtr. F. Posthuma

Amsterdam januari 1993.



Il maestro Livio Di Rosa

Addio a Di Rosa

SC Lindenhof jeugd florettoernooi 1992

H. Bieber, Den Haag

Op 13 december 1992 is met toch weer groot succes het sc Lindenhof schermtoernooi door de sv. O.K.K. georganiseerd.

Toch heel fijn voor de organisatie dat altijd een groot aantal scheidsrechters zich melden voor dit gezellige toernooi. Zou dat misschien komen omdat de wedstrijdleiding geen protesten van ouders en/of trainers accepteert of misschien door dat zij gewoon erg verwend worden met een lekkere lunch en een prachtig cadeau/. Dit jaar had de sv. O.K.K. een prachtige koeltas met inhoud voor alle medewerkers aan dit toernooi. Zoals gebruikelijk was de wedstrijdleiding en het wedstrijdbureau in handen van Oscar Kardolus en Henk Bieber. Het materiaal werd snel en deskundig verzorgd door R. Nicolaas en Fred van Duijn.

Alle medewerkers worden ook nu weer gedankt voor hun fijne medewerking. Zonder jullie zou het echt niet mogelijk zijn.

Hier de uitslag: totaal aantal deelnemers 60.

Kuikens

1. Bas Verwijlen	sz. Verwijlen
2. Myrthe Veeneman	sv. O.K.K.
3 Paul Keemink	sv. O.K.K.

Benjamins jongens

- 1 Hugo Blom
- 2 Vincent Bonefaas
- 3 Sebastiaan Combe

Benjamins meisjes

- 1 Eva Heinen
- 2 Myrthe Veeneman
- 3 Wobke Erckens

Pupillen jongens

- 1 Siebrun Tichelaar
- 2 Vincent Zillig
- 3 Pascal Pastoor

Pupillen meisjes

- 1 Judith v.d. Togty
- 2 Wendy Broekhuis
- 3 Nienke Agoston

Cadetten jongens

- 1 Boaz Aronson
- 2 Donny Wolke
- 3 Ben Pinxter

Cadetten meisjes

- 1 Michelle de Vries
- 2 Esther de Rijk

Ter Apel
Les Faucons
Scaramouche

Les Faucons
sv. O.K.K.
sz. Verwijlen

sz. Verwijlen
sz. v. Oeveren
sz. Kardolus

sv. O.K.K.
Les Faucons
Scaramouche

sz. v. Oeveren
La Prime
Les Faucons

z. Heeroms
sv. O.K.K.

STICHTING SCHERMCEENTRUM ARNHEM



Uhlmann

VERKOOP UHLMANN & ALLSTAR

Schermcentrum Arnhem verkoopt exclusief voor Nederland Uhlmann
scherm sportartikelen. Ook voor Allstar kunt u bij ons terecht.

Schermcentrum Arnhem centraal in Nederland, voor advies en service.

Schermcentrum Arnhem, Koppelstraat 20, 6832 EP Arnhem. Verkooptijden dinsdag en woensdag 20.00 - 22.00 uur
Telefoon: 085 213360 Mevrouw C. Tiedink (buiten deze tijden 085 - 513132)

Het zevende internationale florettoernooi van Amsterdam

Margreet Geels en Liesbeth Oskamp

De universitaire sportvereniging van de Universiteit van Amsterdam organiseerde op 10 januari voor de zevende maal het internationale florettoernooi van Amsterdam. Maar liefst 153 schermers uit vijf verschillende landen (Nederland, België, Duitsland, Engeland en Ierland) verschenen zondagmorgen in het sportcentrum. Ondanks het record aantal deelnemers werd toch besloten het vriendelijke systeem van twee voorrondes en een tableau van alle schermers door te zetten, zodat ook de mindere schermers in elk geval ongeveer tien partijen konden schermen. Mede dankzij de fantastische inzet van de hoofdsecondanten kon aan dit wellicht iets te hoog gegrepen uitgangspunt worden vastgehouden.

Bij de dames waren er 47 deelnemers waaronder 29 Nederlanders; ze zijn er dus wel! Na twee voorrondes werd het tableau opgemaakt dat geleid werd door Geke Kleefstra. In de halve finale moest zij helaas het onderspit delven tegen de Duitse Martine Gutermuth (Hannover). De finale ging tussen twee Duitse dames; Gutermuth werd door Anna Steger uit Aken verslagen. Kleefstra eindigde tenslotte op de derde plaats.

Ruim 100 heren hadden zich aangemeld (64 Nederlanders en 43 buitenlanders). De Nederlandse schermtop, die bijna in zijn geheel aanwezig was, wist zich goed te handhaven: de eerste veertien plaatsen uit het eindklassement werden door Nederlanders bezet. De finale werd verschermd door Peter Sorber en Jonker Korzelius; Sorber kwam als winnaar uit de bus. Hans Rijsenbrij en Marcello Noto besloten niet meer om

de derde plaats te schermen en eindigden dus ex aequo.

Terwijl het wedstrijdbureau bezig was het tableau op te stellen, werden de schermers vergast op een Taido-demonstratie, die werd uitgevoerd door Yvonne van de Weetering (tweede dan) en Andrew Jordan (derde dan).

Ondanks het feit dat de wedstrijd nogal uitliep, hebben wel veel positieve reacties van schermers gekregen, zowel van de Nederlanders als van de buitenlanders. We hopen volgend jaar (zondag 9 januari 1994) weer net zoveel inschrijvingen te krijgen als dit jaar. In dat geval zullen we er voor zorgen dat er meer lopers en secondanten zijn.

dames:

1. Anna Steger	Aken
2. Martine Gutermuth	Hannover
3. Geke Kleefstra	Gssv Donar
4. Doris Reifer	Munster
5. Wendy van der Weit	Sk Friesland
6. Kristin Payne	Sv.KLM
7. Liesbeth Oskamp	Contre Temps
8. Ynet van der Veen	Les Faucons

heren:

1. Peter Sorber	Van Oeveren
2. Jonker Korzelius	Visser
3. Hans Rijsenbrij	Visser
Marcello Noto	Hazes
5. Mitchell Hellement	Scaramouche
6. Chakib Zair	Kardolus
7. Erik van Aalst	Heerrooms
8. Patrice Masson	Visser

Nieuws van schermvereniging Courage te Veldhoven

Bij deze wil het bestuur van de Schermvereniging Courage U alvast attenderen op het **aanstaande Hemelvaarttoernooi 1993** dat dit jaar voor de 15e maal gehouden zal worden voor **ALLE RECREATIEVE schermers en schermsters**, mits zij ook als zodanig zijn ingeschreven bij de K.N.A.S.

Alle schermverenigingen aangesloten bij de bond krijgen van ons ruim van te voren de uitnodiging. De groepen zullen ingedeeld worden in een niet-elektrische schermgroep en een elektrische schermgroep.

De indeling van groepen zal er als volgt uitzien

Iedereen wordt ingedeeld in een poule van 6 waarvan de beste drie overgaan. Na één keer schermen is er dan een A en B poule. In de groepen en in de poule zijn er aparte prijzen. Iedereen moet doorschermen totdat de juiste plaats bekend is.

Er is geen mooiere gelegenheid om een lekker ontspannen partijtje te schermen, ook voor **beginnelingen**, dan bij

S.V. COURAGE TE VELDHOVEN

TOT ZIENS!

1986 - 1985 - 1984

7 - 8 - 9 jarigen

ALLEEN NIET-ELEKTRISCH

1983 1982

10 - 11 jarigen

elektrisch

en

NIET-ELEKTRISCH

1981 1980

12 - 13 jarigen

elektrisch

en

NIET-ELEKTRISCH

1979 1978

14 - 15 jarigen

elektrisch

en

NIET-ELEKTRISCH

HEREN GEB. JAAR 1977 EN OUDER

elektrisch

en

NIET-ELEKTRISCH

DAMES GEB. JAAR 1977 EN OUDER

elektrisch

en

NIET-ELEKTRISCH.



FRANCE-LAMES-SCHERMSERVICE

K. Fokkema-Anderegg

Steenbraam 7

9561 DA Ter Apel

tel. 05995 - 2059

De Homeopathische Sportersgids

Paul Keizer

Kortgeleden verscheen bij Uitgeverij Homeovisie de Homeopathische sportersgids. In het persbericht lezen we: "De gids behandelt systematisch en uitgebreid vele aspecten van sportblessures... Veel sportblessures lenen zich uitstekend voor homeopathische zelfmedicatie. In de Homeopathische Sportersgids worden homeopathische geneesmiddelladviezen gegeven, waarmee met het herstel kan ondersteunen en bespoedigen. Waar nodig wordt steeds verwezen naar een arts."

Het boekje is inderdaad goed systematisch van opzet. Blessures worden vrij goed omschreven, waardoor zelf-diagnose goed mogelijk is. De beschrijving wordt afgesloten met een zeer korte aanwijzing van de te gebruiken medicatie. Een uitvoerige beschrijving van de medicamenten kan achterin het boek gevonden worden (alfabetisch geneesmiddelen deel).

Het geheel is goed leesbaar en voorzien van duidelijke illustraties. Door de gekozen opzet is het een bruikbaar naslagwerk, ook voor diegenen die zich niet aangetrokken voelen tot de homeopathie. Ik acht mezelf niet competent om in detail in te gaan op de aangegeven middelen en

doseringen. Enkele situaties zijn gecontroleerd: de informatie bleek betrouwbaar. Het hoofdstuk "Sport bij specifieke groepen" behandelt weliswaar relevante onderwerpen, maar lijkt niet volledig juist: bv een energie behoefte van ca 300 kcal voor een schermer is, bij intensieve training aan de lage kant. Enig bijwerken in een volgende druk is aan te bevelen.

Als geheel is het boekje zeer aan te bevelen, zowel voor trainers als sporters. Het verschaft behoorlijk wat algemene informatie over sportblessures. De aangegeven medicatie is wellicht interessant voor in de homeopathie geïnteresseerden.

Het, in de inleiding gegeven, advies om in twijfelgevallen een arts/deskundige te raadplegen is natuurlijk volkomen juist. Het is zeker van belang in een vroegtijdig stadium te herkennen of er sprake is van een blessure die zich niet leent voor zelfmedicatie.

De Homeopathische Sportersgids, 252 pag. Auteur: Karin Hubbeling, Uitgeverij Homeovisie b.v. Alkmaar, ISBN 90-71669-12-2. prijs f 14,90.

Nationale jeugdkampioenschappen 1993

23 - 24 januari

FLORET-JONGENS-BENJAMINS

1) VERWIJLEN	Bas	Z. Verwijlen
2) BONEFAAS	Vincent	Les Faucons
3) COMBE	Bas	Scaramouche
4) ERKENS	Hans	Z. Verwijlen

FLORET-JONGENS-PUPILLEN

1) TIGCHELAAR	Siebrén	Z. Verwijlen
2) SMIT	Rogier	Les Faucons
3) ZILLIG	Vincent	A.S.V. Van De Berg
4) PASTOOR	Pascal	Z. Kardolus

FLORET-JONGENS-CADETTEN

1) GALESLOOT	Chris	Les Faucons
2) LEEUW DE	David	Ter Weer
3) ARONSON	Boaz	A.S.V. Van De Berg
4) VIEGEN VAN	Marij	Sv. Prometheus

FLORET-JONGENS-JUNIOREN

1) AALST VAN	Erik	Z. Heeroms
2) NOTO	Marcello	Z. Hazes
3) RAAY VAN	Ronald	Les Faucons
4) NONHEBEL	Floris	Ter Weer

FLORET MEISJES-BENJAMINS

1) HEINEN	Eva	Les Faucons
2) KLIJNHOUT	Simone	Scaramouche
3) KLARIS	Ingrid	Z. Verwijlen
4) BEKKER DE	Jessica	Z. Verwijlen

FLORET-MEISJES-PUPILLEN

1) VERSTEGEN	Hannah	D'artagnan
2) ARONSON	Blime	A.S.V. Van De Berg
3) CONEN	Rachel	D'artagnan
4) BLOEMENDAL	Anne	D'artagnan

FLORET-MEISJES-CADETTEN

1) ALP	Zehra	Z. Verwijlen
2) MELIS	Anita	Les Faucons
3) VERWIJLEN	Judith	Z. Verwijlen
4) RIDDER	Ineke	Sv. P.S.V.

FLORET-MEISJES-JUNIOREN

1) LOURENS	Sandra	Sv. P.S.V.
2) WEIT V.D.	Wendy	F.S.S.F.
3) CEDEE	Iris	Scaramouche
4) KEMMERLING	Anuyt	A.S.V. Van De Berg

MINISABEL-JONGENS-PUPILLEN/BENJAMINS

1) MONSHOUWER	Rob	P	D'artagnan
2) COCK DE	Merijn	P	Des Villiers
3) WIJNKOOP VAN	Thierry	B	Deropement
4) VEEGER	Casper	B	D'artagnan

SABEL-JONGENS-CADETTE

1) AA V/D.	Carlos	Scaramouche
2) HUMMELMAN	Sander	Scaramouche
3) BERNDSEN	Martijn	Scaramouche
4) HAVERKAMP	Sylvia	De Vrijbuiters

SABEL-JONGENS-JUNIORE

1) DRIESEN	Raoul	Scaramouche
2) PELGROM	Daan	Scaramouche
3) BERNDSEN	Martijn	Scaramouche
4) AA V/D.	Carlos	Scaramouche

DEGEN -MEISJES-JUNIORE en CADETTE

1) KRUIFF DE	Agnes	C	S.V. Putten
2) RIDDER DE	Irma	J	Pallos
3) LOURENS	Sandra	J	Sv. P.S.V.
4) MANNESSEN	Titia		Scaramouche

DEGEN-JONGENS-JUNIORE

1) OTTER DEN		A.S.V. Van De Berg
2) DOKKEM VAN	Jeroen	Z. Verwijlen
3) VIEGEN VAN	Arjan	Sv. Prometheus
4) GARNIER	Bas	Z. Verwijlen

DEGEN-JONGENS-CADETTE

1) WITTENS	Gert-Jan	Z. Verwijlen
2) DENISSEN	Igor	Z. Verwijlen
3) WIJNEN	Jobbe	Z. Verwijlen
4) DIJK VAN	Dirk	Z. Verwijlen

DEGEN-JONGENS-PUPILLEN

1) VRIES DE	Diderik	Sv. P.S.V.
2) VUGT VAN	Roel	Z. Verwijlen
3) TIGCHELAAR	Siebre	Z. Verwijlen
4) BUITELAAR	Maarten	Scaramouche

DEGEN-JONGENS-BENJAMINS

1) ERKENS	Hans	Z. Verwijlen
2) VERWIJLEN	Bas	Z. Verwijlen
3) SCHELLING	Richard	A.N.S.C.
4) STEKETEE	Dennis	A.N.S.C.

Bochum (Dld)

16 januari

Door een communicatiestoring met de Duitse organisatoren was Judith Verwijlen van de gelijknamige zaal uit Oss afgereisd met het idee een floret cadetten wedstrijd te gaan schermen. Groot was de verbazing toen bleek dat niet floret maar degen op het programma stond.

Na kort overleg en wat geleend materiaal werd toch besloten om mee te doen en niet zonder succes: een fraaie 4e plaats was haar beloning!

Chalon sur Saone

16/17 januari

Op dit grootste cadetten degen toernooi van Europa met 280 deelnemers uit 10 landen is Robert Daniëls van Zaal Verwijlen 38e geworden.

Waltrop (Dld)

6/7 februari

Tijdens het degen cadetten toernooi in Waltrop heeft Geert-Jan Wittens van s.v. Zaal Verwijlen een uitstekende tweede plaats behaald.

Er deden 79 deelnemers mee. Het betrof hier een qualificatietoernooi voor Westfalen.

Clubgenoten Bas Garnier en Robert Daniëls werden resp. 9e en 10e.

Bij de meisjes cadetten floret wist Zehra Alp op zondag de laatste 32 te halen. Ze werd 25e tussen deelnemers uit Zwitserland, België, Italië en uiteraard de sterke Duitse dames.

Luik (B)

7 februari

Dat men het in België niet zo precies neemt met de leeftijdsgroepen hebben enkele schermers van Zaal Verwijlen ondervonden.

Ingeschreven voor een benj. + pup. degen toernooi waren ze afgereisd naar Luik. Daar hadden de organisatoren alle inschrijvingen op een hoop geveegd en er een minidegen toernooi t/m 14 jaar van gemaakt. Met als gevolg dat een 8-jarige tegen een 14-jarige moest schermen.

Ook niet leuk was dat de Belgische minidegens maatje 2 zijn en die van ons maatje 0.

Wel leuk was dat de 12-jarige Roel van Vugt 4e werd en de 10-jarige Hans Erkens 9e.

Valanciennes

14 februari

Heren degen cadetten, acht landen, 159 deelnemers en een 21e plaats voor Geert-Jan Wittens van s.v. Zaal Verwijlen

STAND PER 1 februari 1993

	HEREN FLORET			HEREN DEGEN			HEREN SABEL			DAMES FLORET			DAMES DEGEN			DAMES SABEL		
KUIKENS	1.Verwijlen Bas	Vwy		1.Verwijlen Bas	Vwy					1.Bekker Jessica de	Vwy							
	2.Erven Allard van	OKK		2.Erven Allard van	OKK													
	3.Bonefaas Fabian	Fau																
BENJAMINS	1.Verwijlen Bas	Vwy		1.Erckens Hans	Vwy		1.Veeger Casper	dAr		1.Heinen Eva	Fau							
	2.Erckens Hans	Vwy		2.Verwijlen Bas	Vwy					2.Klijnhout Simone	Sca							
	3.Blom Hugo	TAp		3.Schelling Richard	ANS					3.Klaris Ingrid	Vwy							
	4.Kock Koen	Rap		4.Stekete Dennis	ANS					4.Bekker Jessica de	Vwy							
PUPILLEN	1.Tigchelaar Siebren	Vwy		1.Buitelaar Maarten	Sca		1.Monshouwer Rob	dAr		1.Conen Rachel	dAr		1.Verstegen Hannah	dAr				
	2.Pastoor Pascal	Kar		2.Tigchelaar Siebren	Vwy		2.Cock Merijn de	DVi		2.Bunge Nicole van	Sca		2.Conen Rachel	dAr				
	3.Smit Rogier	Fau		3.Smits Wim	Sca		3.Wijnkoop Jan Thijs v	Der		3.Aronson Blime	Oev							
	4.Zillig Vincent	Oev		4.Vries Diderik de	PSV		4.Veeger Casper	dAr		4.Bloemendaal Anne	dAr							
	5.Buitelaar Maarten	Sca		5.Vugt Roel van	Vwy					5.Agoston Nijnke	Sca							
CADETTEN	1.Galesloot Chris	Fau		1.Garnier Bas	Vwy		1.Aa Carlos vd	Sca		1.Alp Zehra	Vwy		1.Manessen Titia	Sca				
	2.Oolders Jens	TAp		2.Daniëls Robert	Vwy		2.Rap Michael	Sca		2.Melis Anita	Fau		2.Kruijf Agnes de	Put				
	3.Gnther Radboud	Vis		3.Wittens Geert Jan	Vwy		3.Berndsen Martijn	Sca		3.Ridder Ineke de	PSV		3.Franken Carien	Sca				
	4.Aronson Boaz	Oev		4.Wijnen Jobbe	Vwy		4.Hummelman Sander	Sca		4.Verwijlen Judith	Vwy		4.Verwijlen Judith	Vwy				
	5.Raeven Joost	Sca		5.Denissen Igor	Vwy		5.Haverkamp Symke	Vry		5.Vries Michelle de	Hee							
	6.Daniëls Robert	Vwy		6.Dijk Dirk van	Vwy					6.Veenman Mariken	Pro							
JUNIOREN	1.Noto Marcello	Haz		1.Otter Wouter den	DVi		1.Pelgrom Daan	Sca		1.Angad Gaur Indra	ANS		1.Lourens Sandra	PSV				
	2.Aalst Erik van	Hee		2.Eestermans Tim	Sca		2.Driessen Raoul	Sca		2.Lourens Sandra	PSV		2.Manessen Titia	Sca				
	3.Nonhebel Floris	TWe		3.Garnier Bas	Vwy		3.Berndsen Martijn	Sca		3.Schomaker Anuska	Pos		3.Angad Gaur Indra	ANS				
	4.Heerrooms Yuri	Hee		4.Viegen Arjen van	Pro		4.Aa Carlos vd	Sca		4.Alp Zehra	Vwy		4.Ridder Irma de	PSV				
	5.Freye Jan-Robert	TAp		5.Daniëls Robert	Vwy		5.Plantinga Teun	Kar		5.Ridder Ineke de	PSV		5.Johannisma Kamla	Sca				
	6.Eickholt Jan-Willem	KLM		6.Hendriks Leon	Vwy		6.Rap Michael	Sca		6.Melis Anita	Fau		6.Hamer Saskia	BG				
	7.Galesloot Chris	Fau		7.Kappert Erik	Hrl					7.Weit Wendy vd	Fri		7.Bijlsma Astrid	ANS				
	8.Ducastel Nathan	Oev		8.Dokkum Jeroen van	Vwy					8.Cedee Iris	Sca		8.Kruijf Agnes de	Put				
SENIOREN	1.Sanders Paul	PSV		1.Kardolus Arwin	Kar		1.Kardolus Oscar	Kar		1.Angad Gaur Indra	ANS		1.Osinga Pernette	Kar		1.Versteeg Marjolei	Sca	
	2.Oostveen Arvid	Sca		2.Driessen Michiel	DVi		2.Oskamp Anton	vdB		2.Veen Ynet vd	Fau		2.Emden Rebecca van	ANS		2.Dalen Sandra van	Kar	
	3.Korzelius Jonker	Vis		3.Gogoase Ovidiu	Vwy		3.Ros Tijmen	Kar		3.Kleefstra Geke	Don		3.Hofmans-Clark Jos	Kar		3.Stam Jean Marie	Pro	
	4.Zair Chakib	Kar		4.Goor Rick vd	Vwy		4.Derop George	Der		4.Liebrand-vanEs Henne	Vis		4.Tiedink Nicolette	Sca		4.Visser Ingeborg	Gas	
	5.Korzelius Jeroen	Vis		5.Kardolus Olaf	Kar		5.Cann E van	Pro		5.Oskamp Liesbeth	CT		5.Heuvel Ingrid vd	Kar		5.Ellerbrock Anja	Kar	
	6.Hellemend Mitchell	Sca		6.Westra Heike	Hrl		6.Kalmijn Willem	PSV		6.Schomaker Anuska	Pos		6.Graaff Jos de	Kar		6.Knaapen Marielle	Sca	
	7.Aalst Erik van	Hee		7.Damen Stefan	DVi		7.Bruin Pieter de	Pos		7.Lourens Sandra	PSV		7.Berg Alice vd	ANS		7.Graaff Jos de	Kar	
	8.Moolen Rene vd	Pro		8.Klip Michael vd	DVi		8.Camfferman Ger	Pos		8.Melis Anita	Fau		8.Scheer Wiebke vd	Oev				

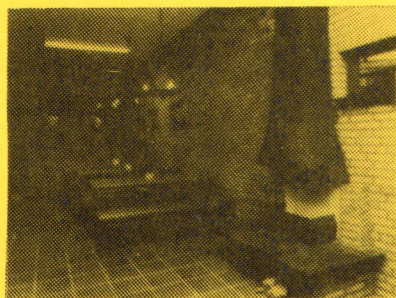


We hebben het afgelopen jaar lang en hard gewerkt met de bedoeling meer gezelligheid, meer capaciteit met meer mogelijkheden aan de ons zo geliefde scherm sport te bieden.

Onze "schermshop" is dagelijks geopend van 9.00 - 17.00 uur en volgens afspraak. U vindt er een ruime pasgelegenheid en prima artikelen.

Van het nieuwe interieur geven we U hierbij alvast een indruk.

Wij hopen ook dat ons nieuwe **Sportcafé** een baken zal zijn voor een ieder die de sport in 't algemeen en de scherm sport in het bijzonder een goed hart toedraagt.



KARDOLUS SCHERMSPORT

Speulderbos 15

Tel.: 079 - 212122

2716 JW Zoetermeer

Fax: 079 - 520822

TOUCHÉ!

Officieel orgaan voor het
Nederlandse schermleven

Verspreiding aan K.N.A.S.-leden
gratis

Abonnementen op aanvraag

